

**„INSPIRUJ, ANGAŻUJ, UMOŻLIWIAJ, ŁĄCZ”.
ŚWIATOWY KONGRES BIBLIOTEK I INFORMACJI
ORAZ 87. KONFERENCJA GENERALNA IFLA**

(Dublin, Irlandia, 26-29 lipca 2022 r.)

Tegoroczny kongres IFLA odbył się w dniach 26-29 lipca 2022 r. w Dublinie (Irlandia). Hasło spotkania *Inspiruj, Angażuj, Umożliwiaj, Łącz* (ang. *Inspire, Engage, Enable, Connect*) nabrało nowego znaczenia po dwóch latach pandemii COVID-19. Irlandzki komitet organizacyjny, któremu przewodniczył Philip Cohen, pracował nad organizacją wydarzenia od 2017 r. Pierwotnie kongres miał się odbyć w lipcu 2020 r., ale wybuch pandemii pokrzyżował te plany; IFLA w 2020 r. nie zorganizowała Kongresu. W następnym roku 86. Kongres został zorganizowany w formule online. Kolejną informację o Kongresie IFLA w Dublinie ogłoszono w listopadzie 2021 r., choć wtedy nie brakowało wątpliwości dotyczących jego stacjonarnej formy. Ponowne spotkanie bibliotekarzy z całego świata po pandemii było jednak najważniejsze; dołożono wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczeństwo jego uczestnikom.

W czerwcu br. członkowie irlandzkiego komitetu wspólnie z zarządem IFLA zorganizowali spotkanie online *Wszystko co zawsze chciałyś wiedzieć o irlandzkich bibliotekach* (ang. *Everything you always wanted to know about Irish libraries*) na kanale IFLA na platformie YouTube. Moderatorami byli Stuart Hamilton, reprezentujący komitet organizacyjny IFLA WLIC 2022, oraz Erik Boekesteijn z holenderskiego komitetu organizacyjnego IFLA WLIC 2023. Spotkanie było nie tylko okazją, aby główni organizatorzy wydarzenia – Barbara Lison, prezydent IFLA, oraz Philip Cohen, przewodniczący komitetu organizacyjnego IFLA WLIC 2022 – zaprosili delegatów do Dublina, ale także do przybliżenia najważniejszych informacji o irlandzkim bibliotekarstwie.

Rozmawiano o najświetniejszej bibliotece publicznej w Dublinie (dlr LexIcon Library), usługach biblioteki medycznej Royal College of Surgeons oraz Glucksman Library, akademickiej księżnicy Uniwersytetu w Limerick. Irlandzkie bibliotekarstwo jest w ciekawym momencie rozwoju, trwają bowiem prace nad implementacją strategii rozwoju bibliotek publicznych oraz wprowadzeniem jednego systemu komputerowego bibliotek publicznych Spydus, który umożliwi sprawne wypożyczanie i zwrot książek w całym kraju bez względu na zamieszkanie.

Przybliżono także szczegóły programu PACT L2L, kursu kształcenia umiejętności pedagogicznych pracowników bibliotek każdego typu, organizowanego przez Irlandzkie Stowarzyszenie Bibliotek (Library Association of Ireland) we współpracy ze Szkołą Biznesu w Dublinie (Dublin Business School). Warunkiem uczestniczenia w kursie jest uczenie innych, co jest realizowane zarówno przez bibliotekarzy z bibliotek publicznych, naukowych jak i specjalistycznych.

Zaproszeni goście opowiedzieli o kampanii *Ireland Reads*, promującej czytanie w każdym wieku i dającej możliwość publikacji rekomendacji wybranej książki na stronie internetowej irelandreads.ie. Dopełnieniem akcji były spoty informacyjne *Twoja biblioteka – przyjrzyj się bliżej* (ang. *Your Library – Take a Closer Look*) emitowane w telewizji oraz Internecie. Kampania *Ireland Reads* została nominowana do nagrody IFLA Press-Reader International Marketing sekcji IFLA Marketing and Management w ubiegłym roku i zajęła trzecie miejsce w tym konkursie.

PROGRAM KONFERENCJI

Program 87. Kongresu IFLA zawierał nie tylko sesje, spotkania biznesowe i grup językowych, ale także warsztaty, sesje *Talking Stick* i wystąpienia *keynote speakers*. Ceremonie otwarcia i zamknięcia oraz wybrane sesje były transmitowane na platformie YouTube. W tym roku organizatorzy przygotowali aplikację z programem konferencji oraz jego kieszonkowe wydanie, ale zrezygnowano z drukowania materiałów i gadżetów konferencyjnych.

Uczestnicy kongresu IFLA mieli możliwość zakupu specjalnego biletu na wystawę *The Book of Kells* wraz ze zwiedzaniem Biblioteki Trinity College. Codziennie rano odbywały się zajęcia sportowe, a w ciągu dnia wycieczki do bibliotek w Dublinie. W ostatnim dniu zaoferowane wycieczki do bibliotek w Galway, Belfaście, Thurles, Tipperary, Limerick, Wexford, Arklow oraz Wicklow.

Nowym formatem spotkań Kongresu były sesje *Talking Stick*. Umożliwiały one dyskusje w małych grupach wokół pojedynczych tematów zaproponowanych przez sekcje i grupy IFLA, które nie znalazły się w progra-

mie konferencji. Idea sesji została zaczerpnięta ze zwyczajów rdzennych społeczności i polega na przestrzeganiu kodeksu – wypowiadała się osoba trzymająca artefakt (ang. *talking stick* – mówiący kij). Każdy miał nieograniczony czas na wypowiedź, podzielenie się doświadczeniem czy odniesieniem się do wypowiedzi innych. Tematy *Talking Stick sessions* obejmowały np. rozwój zawodowy, usługi specjalne czy zmiany w federacji IFLA.

IFLACAMP#8 W DUBLINIE

Tradycją Kongresu IFLA jest bezpłatna nie-konferencja IFLAcamp organizowana przez IFLA New Professionals Special Interest Group (NPSIG). Odbywa się ona dwa dni przed rozpoczęciem Kongresu i stanowi świetną okazję do poznania innych uczestników, funkcjonariuszy i członków zarządu IFLA oraz lokalnych bibliotekarzy, którzy bez ponoszenia większych kosztów finansowych mogą poznać działania międzynarodowego środowiska bibliotekarzy. Najważniejsze informacje o IFLAcamp można znaleźć na stronie <https://iflacamp.wordpress.com/>, która jest corocznie aktualizowana.

Ósma edycja IFLAcamp odbyła się w weekend, 23-24 lipca 2022 r. w Dublinie. W sobotę 24 bibliotekarzy z dziesięciu krajów spotkało się w dublińskiej bibliotece dla LexIcon. Program pierwszego dnia zawierał sesje dyskusji, *skillcamp* oraz czas odpoczynku w bibliotece. Podczas dyskusji rozmawiano o fake newsach, nowych umiejętnościach w pracy bibliotekarza, znaczeniu bibliotek w społecznościach, międzynarodowej współpracy, zaangażowaniu, przywództwie, pracy zespołowej i federacji IFLA. Po zakończeniu rozmów uczestnicy mogli odpocząć grając w gry na playstation i planszowe lub zwiedzić bibliotekę LexIcon.

Popołudniowy *skillcamp* był formą giełdy pomysłów zorganizowaną po raz pierwszy na IFLAcamp, gdzie uczestnicy uczyli innych uczestników wybranej umiejętności czy wiedzy. W formularzu rejestracji każdy mógł zaproponować temat swojej prezentacji. Podczas *skillcamp* odbyły się sesje z nauką języka irlandzkiego, koreańskiego alfabetu, przemówień publicznych, obsługi baz danych Unii Europejskiej, opracowania notatek graficznych (ang. *sketchnote*) i nauki popularnej piosenki *Galway girl*.

Drugi dzień IFLAcamp był przeznaczony na wizyty w instytucjach kultury w Dublinie. Uczestnicy zwiedzali wystawę „Yeats: The Life and Works of William Butler Yeats” w Bibliotece Narodowej Irlandii oraz kolekcję zbiorów pochodzących z Bliskiego i Dalekiego Wschodu zgromadzonych w Chester Beatty Library. W obu dniach konferencji bibliotekarze mogli porozmawiać z zaproszonymi gośćmi: Barbarą Lison, Philipem Cohenem, Catherine Gallagher, dyrektorem regionalnych bibliotek Dun Laoghaire Rathdown, Hansem Ulrichem Locherem, przewodniczącym

sekcji IFLA Management of Library Associations, oraz Loy Jyoon Chin, sekretarzem sekcji MLA.

SPOTKANIA BIZNESOWE

Poniedziałek, 25 lipca, nie był oficjalnym dniem konferencji, ale został przeznaczony na spotkania biznesowe (ang. *business meetings*). W centrum kongresowym członkowie komitetów regionalnych i doradczych, dywizji oraz sekcji podsumowali pracę w latach 2020-2022 i przedstawili plany na kolejny rok.

Sekcja IFLA MLA na swoje spotkanie biznesowe zaprosiła prezydent IFLA Barbarę Lison, która wyjaśniła zmiany personalne w zarządzie głównym i konsultowała z członkami komitetu dalsze działania. Stowarzyszenia bibliotekarskie są ważną częścią IFLA, nie tylko ze względu na wkład w utworzenie federacji, ale także na liczebność ich struktur. Członkowie stowarzyszeń bibliotekarskich, które należą do IFLA mogą korzystać z preferencyjnych opłat członkowskich.

W ostatnich miesiącach sekcja MLA prowadziła trzy główne projekty: serię webinarów kontynentalnych o kształtowaniu przywództwa bibliotekarzy, planie rzecznictwa stowarzyszeń oraz ankiety badającej potrzeby i główne wyzwania środowiska bibliotekarskiego. Efekty spotkań online zostały szczegółowo przedstawione na sesji „Empowering Library Leaders and Diversity Worldwide”, a ankieta pomogła określić kierunki przyszłych prac sekcji MLA. Członkowie sekcji zdecydowali się ukierunkować rzecznictwo na cele zrównoważonego rozwoju.

Warto podkreślić, iż w tym dniu na Placu Biblioteki obok Trinity College w Dublinie miał miejsce międzynarodowy *flashmob* bibliotekarzy Hołd Ulissesowi (*International librarians' flashmob in Dublin: a tribute to Ulysses*). Zorganizowany przez Irlandzkie Stowarzyszenie Bibliotek, Bibliotekę Trinity College oraz IFLA New Professionals Special Interest Group. Ponad 50 bibliotekarzy przez pięć minut czytało fragment powieści Jamesa Joyce'a w swoim języku. Ideą *flashmobu* było docenienie literatury kraju goszczącego – w tym roku było to dzieło irlandzkiego pisarza – *Ulysses* – wydane po raz pierwszy w 1922 r. *Flashmob* buduje pozytywny wizerunek bibliotekarzy, bibliotek i literatury oraz zwraca uwagę mieszkańców na organizację międzynarodowej konferencji w ich mieście. Relację z czytania dzieła Joyce'a przygotowała irlandzka telewizja RTL i zaprezentowała w wieczornym programie informacyjnym. Dodatkowo, zdjęcia i wywiady z uczestnikami *flashmobu* opublikowano w serwisie RTL, stronach internetowych i mediach społecznościowych IFLA, IFLA NPSIG i LAI.

TEMATYKA OBRAD I SESJI KONGRESU

26 lipca nastąpiło oficjalne rozpoczęcie Kongresu IFLA. Ponad 2000 delegatów ze 100 krajów powitała Caroline Conroy, mer Dublina, oraz przedstawiciele irlandzkiego komitetu organizacyjnego IFLA WLIC: Marian Higgins, Cathal McCauley oraz Philip Cohen, którzy z uśmiechem przedstawili krętą drogę do organizacji wydarzenia. Z kolei Barbara Lison wyraziła nadzieję, że tegoroczna konferencja będzie możliwością powrotu do międzynarodowej współpracy po pandemii oraz budowania pozytywnej przyszłości. Podczas ceremonii otwarcia kilka słów powiedziała także Vicki McDonald, nowa prezydent elekt (Australia), oraz Jaap Naber, skarbnik IFLA (Holandia). Obydwoje podkreślili, że ważna będzie dla nich transparentność w zadaniach, strukturze oraz finansach federacji.

Wykład otwierający wygłosiła Mary Robinson, pierwsza kobieta piastująca urząd prezydenta Irlandii w latach 1990-1997. Pani prezydent zajmowała także wysokie stanowiska w administracji międzynarodowej, w tym komisarza ONZ do spraw praw człowieka, oraz jest założycielką fundacji do spraw klimatu Climate Justice.

Mary Robinson w swoim wystąpieniu *Wyzwania kryzysu klimatycznego (The Challenge of the Climate Crisis)* zastanawiała się nad rolą bibliotekarzy w ochronie środowiska i klimatu. Punktem wyjścia rozważań było połączenie fizycznego i cyfrowego dostępu do wiedzy i wizja bibliotek jako laboratoriów nauczania. Dla bibliotekarzy oznacza działania i zmianę, co jest także wymagane w kontekście ochrony klimatu.

Jak wskazała prelegentka, Antonio Guterres, sekretarz generalny ONZ, od konferencji klimatycznej w Berlinie w 2019 r. zachęca do zbiorowych działań chroniących zrównoważoną przyszłość ludzi i planety. Kryzys klimatyczny jest wynikiem działań człowieka nie tylko w obszarze natury, ale również na płaszczyźnie rozwoju społecznego, ekonomicznego i poczucia sprawiedliwości. Robinson uważa, że bibliotekarze mogą podjąć działania na rzecz klimatu i być częścią akcji globalnej. Kluczowe będą tu rozmowy, nie tylko w pracy, domu, ale także w bibliotekach z innymi ludźmi. W organizacji spotkań ważne będą cztery aspekty: jak stworzyć przestrzeń do tych rozmów; inspirować młodzież do bycia innowacyjnymi; motywować oraz angażować innych do zmiany. Prelegentka zachęcała, aby zjednoczyć siły w czasie kryzysu klimatycznego i być więźniem nadziei bo „w tym trudnym świecie to nadzieja przynosi energię”.

Tematy klimatu i przeciwdziałaniu jego zmianom zostały poruszone przez Michaela Petera Edsona, międzynarodowego konsultanta i eksperta z obszaru technologii, kultury i demokracji, założyciela Muzeum ONZ (ang. *Museum of the United Nations. UN Live*) oraz doradcę serwisu European. Swoje wystąpienie w sesji nr 151 zatytułował *Jak miliony odważnych bibliotekarzy pomogą uratować świat przez inwestycję w unikalną nową formę*

globalnego aktywizmu w odpowiedzi na kryzys klimatyczny (ang. *How Millions of Bold Librarians Will Help Save the World by Investing a Unique New Form of Global Activism In Response to the Climate Crisis*). Prezentacja miała formę aktywnej rozmowy pomiędzy uczestnikami z elementami gry.

W swoim wystąpieniu amerykański prelegent postawił pytania: jak biblioteki mogą budować silne powiązania z użytkownikami, oraz w jaki sposób maksymalnie wykorzystywać zasoby, przestrzeń, zbiory i ludzi. Według niego kluczowym zadaniem bibliotekarzy będzie pomoc w przemianie ludzi z „bycia poinformowanymi obywatelami do bycia zaangażowanymi obywatelami”.

Michael Edson przywołał znaczenie aktywizacji. Badania społeczne wskazują, że umożliwienie ludziom interakcji czy podzielenia się opinią zwiększa ich uwagę i chęć podejmowania przyszłych działań. Przykładami mogą być następujące sytuacje: członkowie zespołu, którzy grają ze sobą w gry planszowe, słowne czy komputerowe mają więcej pomysłów, a rozmowa na targu ze sprzedawcą powoduje, że poważniej myślimy o zakupie towaru. Jeśli biblioteki zmienią formę komunikacji z przemówienia na aktywną rozmowę, to konsekwencją będzie budowa jej wizerunku jako instytucji otwartej.

Z obszaru globalnego aktywizmu prelegent przytoczył szereg przykładów badań naukowych i projektów, np. model obywatelski Ethana Zuckermana oraz punktów interwencji w systemie według Donelli Meadows, amerykańskiej edukatorki z zakresu ochrony środowiska. W złożonych systemach, np. miasto, firma, gospodarka, ekosystem, mogą się pojawić zjawiska, nazywane także dźwigniami, które mogą wywołać duże zmiany choć ich wielkość nie jest znacząca.

W obu koncepcjach kluczowym elementem czy dźwignią jest dostęp do informacji, który pomaga podjąć decyzje i który jest zapewniany przez biblioteki. Wskazał na powstanie projektu internetowej biblioteki National Emergency Library utworzonej w czasie pandemii w 2020 r. na platformie Internet Archive (<https://openlibrary.org/>). Platforma jest bazą informacji do książek wykorzystującej dostępne w sieci ebooki oraz odsyłającą do centralnych katalogów bibliotek.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Sesja nr 116 *Jak cele zrównoważonego rozwoju mogą zmienić twoje życie* (ang. *How the SDGs Can Change Your Life*) nawiązywała do jednego ze słów kluczowych motta Kongresu – *inspiruj*. Prelegentami byli politycy i pracownicy międzynarodowych instytucji oraz stowarzyszeń bibliotekarskich.

Jak wskazał moderator sesji Jonathan Fernández-Pérez, celem spotkania było podzielenie się doświadczeniami z realizacji Agendy 2030 oraz

określenie znaczenia celów zrównoważonego rozwoju w polityce międzynarodowej. Rządy krajów będących członkami ONZ są zobligowane do przygotowania raportu działań, jakie zostały podjęte na rzecz zrównoważonego rozwoju. 17 globalnych celów to nie tylko zadanie dla polityków, ale także i bibliotekarzy, którzy mogą wpływać na rozwój ekonomiczny, społeczny i kulturowy poprzez inspirowanie i kształtowanie świadomości społeczności.

Pierwszym prelegentem był David Donoghue, irlandzki polityk pełniący funkcję ambasadora Irlandii w Niemczech, Austrii i Federacji Rosyjskiej. Do 2017 r. był stałym przedstawicielem Irlandii przy ONZ i odegrał istotną rolę w negocjacjach finalizujących pracę nad Agendą 2030 oraz Deklaracją Nowojorską w sprawie masowych ruchów migrantów i uchodźców z 2016 r.

David Donoghue swoją prezentację rozpoczął od przypomnienia, że cele zrównoważonego rozwoju są kontynuacją celów milenijnych, ustalonych w wyniku wieloletnich prac nad zrównoważonym rozwojem w 2000 r. Prelegent podkreślił, że milenijny plan rozwoju został opracowany i ogłoszony przez grupę polityków, aby wprowadzić główne zasady zrównoważonego rozwoju. Z kolei na realizację celów SDG zgodziło się 193 państwa członkowskie ONZ, które uznały ich znaczenie polityczne i moralne. Przez ostatnie 15 lat osiągnięto wiele w sferze ekonomicznej, społecznej i środowiskowej. Starano się podnieść standardy życia i ułatwić dostęp do zdrowia oraz edukacji. Dodatkowa wartość z realizacji celów to współpraca i możliwość uczenia się od innych.

Irlandzki ambasador nazwał bibliotekarzy strażnikami repozytoriów danych i wiedzy, którzy umożliwiają dostęp do informacji na całym świecie, co w tym aspekcie jest powiązane z prawami człowieka. Na zakończenie zadał ważne pytanie: co się stanie, jeśli nie zdążymy zakończyć wyznaczonych zadań w Agendzie 2030? Odpowiedź była następująca: ludzkość będzie nadal działać bo cele nas ukierunkują i wyznaczają strefy naszego skupienia.

Kolejny prelegent to Patrick Paul Walsh, założyciel SDG Academy, platformy z bezpłatnymi kursami edukacyjnymi online. Dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek ludzie zaczynają się zastanawiać, jak ich codzienne aktywności mogą wchodzić w interakcję ze środowiskiem. Chcą się nauczyć żyć na nowo, ale nie wszyscy uzyskali edukację na dobrym poziomie. Konieczne będzie wzmocnienie edukacji dorosłych. Pomimo coraz większej popularności otwartych zasobów nadal dużym utrudnieniem jest dostęp do materiałów edukacyjnych i koszt ich publikacji.

Przedstawicielką środowiska bibliotekarskiego była Adriana Ferrari, wiceprezydent stowarzyszenia bibliotekarzy FEBAB. Od programu rzeczniczego IFLA International Advocacy Program brazylijscy bibliotekarze rozpoczęli prace nad wzmocnieniem wizerunku bibliotek w kontekście

realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Należy przedstawić tu trzy ważne dokumenty.

Publikacja *Biblioteki dla lepszego świata* (hiszp. *Bibliotecas por um Mundo Melhor. Agenda 2030*) stanowi świetny materiał informacyjny, a w 2018 r. stowarzyszenie wspólnie z innymi podmiotami podpisało Deklarację Santiago: Dostęp do informacji, aby osiągnąć zrównoważony rozwój w Ameryce Łacińskiej i Karaibach (ang. *The Santiago Declaration: Access to Information to Achieve Sustainable Development in Latin America and the Caribbean*). Utworzono także grupę WG2030 (gtagenda2030.org.br), która pracuje nad promocją, mobilizacją społeczeństwa obywatelskiego i monitorowaniem efektów realizacji Agendy 2030. Ważnym elementem jej działań jest współpraca z brazylijskim rządem oraz przedstawicielami ONZ.

Ostatni prelegent, Damilare Oyedele z organizacji pozarządowej Library Aid Africa w Kenii, przedstawił działania na rzecz Agendy 2030 ONZ, w których podkreślił występowanie w imieniu bibliotek oraz wzmacnianie ich wizerunku, nawiązywanie współpracy z rządem oraz zaangażowanie bibliotekarzy.

Sesja była kolejnym spotkaniem przybliżającym znaczenie celów zrównoważonego rozwoju w działaniach międzynarodowego środowiska bibliotekarzy. Od 2016 r. IFLA wskazuje ich znaczenie w działaniach wizerunkowych i współpracy z władzami państw.

ARTYKUŁ 19 POWSZECHNEJ DEKLARACJI PRAW CZŁOWIEKA

Komitet Doradczy ds. Otwartego Dostępu do Informacji i Wolności Wypowiedzi IFLA FAIFE zorganizował sesję 156 *Reaffirming Article 19 in Troubled Times* poświęconą artykułowi 19 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka o wolności wypowiedzi. Celem spotkania była dyskusja o tym, jak na wolność wypowiedzi miała wpływ pandemia, zmiana w działalności bibliotek, współczesna sytuacja polityczna czy manipulacja informacjami.

Pierwszy prelegent, Ertuğrul Çimen, dyrektor biblioteki MEF University w Stambule (Turcja) i członek IFLA FAIFE, przedstawił najważniejsze trendy informacyjne występujące w tureckim bibliotekarstwie (ang. *Recent Freedom of Expression and Freedom of Information Trends in Turkey*). W rankingach Freedom House z ostatnich 15 lat Turcja osiągała coraz wyższe wskaźniki zagrożenia i w rankingu z 2022 r. przestała być traktowana jako państwo, gdzie możliwa jest wolność wypowiedzi. Do najważniejszych wyzwań dla bibliotekarzy E. Çimen zaliczył manipulację informacjami, dezinformację, cenzurę w Internecie oraz brak uregulowań prawnych dot. mediów społecznościowych. David Banisar z fundacji ARTICLE 19 (Wielka Brytania) w swoim wystąpieniu *Perspektywa polityczna/regulacyj-*

na dotycząca wolności wypowiedzi, praw cyfrowych i praktyk dostawców usług internetowych (ang. *A Policy/Regulatory Perspective on Freedom of Expression, Digital Rights, and the Practices of Online Service Providers*) podkreślił znaczenie transparentności i dostępu do informacji posiadanych przez firmy komercyjne. Z kolei Martyn Wade, przewodniczący komisji wolności intelektualnej w brytyjskim stowarzyszeniu bibliotekarzy CILIP, w przemówieniu *Consolidating a New Intellectual Freedom Policy for the UK Information Sector: the Consultation Process, Key Takeaways, and the Way Forward* omówił badania ankietowe przeprowadzone w maju 2022 r. wśród brytyjskich pracowników bibliotek. 67% ankietowanych nigdy nie zostało poproszonych w swojej pracy o cenzurę materiałów, ale 26% doświadczyło tego zjawiska. Z tej grupy 41% ankietowanych odmówiło cenzurowania informacji. Dla 82% bibliotekarzy wolność intelektualna i dostęp do informacji jest ważny. Ostatnim prelegentem sesji był Gavin Sheridan z organizacji pozarządowej Right to Know & Vizlegal w Irlandii. Na początku swojego wystąpienia pt. *Kluczowe trendy w aspekcie prawa do wolności intelektualnej Irlandii* (ang. *Key Trends in Ireland's FOIA Landscape*) prelegent porównał prawo dostępu do informacji do uboższego krewnego prawa wolności wypowiedzi. Do trendów zaliczył rozwój informacji publicznej, uznanie prawa ochrony środowiska jako fundamentalnego prawa człowieka w Unii Europejskiej oraz tworzenia dokumentów prawnych w poszczególnych krajach na podstawie dokumentów UE. Pośród ostatnich przepisów prawnych za istotne wskazał skargę przeciwko Węgrom *Helsinki Magyar* (ECHR/18030/11) oraz dyrektywę *Directive 2003/4/EC (Aarhus request)*.

KSZTAŁTOWANIE LIDERÓW

Organizatorami sesji „Empowering Library Leaders and Diversity Worldwide” była sekcja IFLA Management Library Associations oraz IFLA New Professionals Special Interest Group. Na spotkaniu podsumowano serię webinarów regionalnych, wyniki ankiety skierowanej do stowarzyszeń bibliotekarskich oraz dyskusję z młodymi liderami.

Od marca do czerwca 2022 r. we współpracy z komitetami regionalnymi IFLA zorganizowano sześć webinarów regionalnych Empowering Library Leaders and Diversity Worldwide Webinars Series dla bibliotekarzy z Ameryki Północnej, Europy, Ameryki Południowej i Karaibów, Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (MENA), Afryki Środkowej i Południowej oraz Azji i Oceanii. Prelegentami podczas tych spotkań byli przedstawiciele stowarzyszeń bibliotekarskich, którzy przedstawili w jaki sposób kształcą umiejętności leaderskie bibliotekarzy. Na każdym webinarium wystąpiło dwóch liderów – jeden, rozpoczynający pracę, oraz drugi, posiadający już doświadczenie – którzy podzielili się własnymi spostrzeżeniami i historią.

Na sesji przedstawiono wyniki badań ankietowych o liderach przeprowadzonych wśród stowarzyszeń bibliotekarskich. Ankietowani mieli wskazać definicję przywództwa oraz opisać własne działania. Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że nie ma jednej powszechnie definicji przywództwa (*leadership*). W większości odpowiedzi powtarzał się element stażu (*seniority*) oraz zarządzania (*management*). Trzy stowarzyszenia bibliotekarskie oferują programy kształcące liderów: ALA, CILIP i Kanaadyjskie Stowarzyszenie Biblioteki CLA. Pozostałe działania stowarzyszeń mają charakter nieformalny (nawiązywanie kontaktów, dyskusja, szkolenia). Jest to jednak temat ważny, gdyż podejmowane są wysiłki znalezienia i kształcenia przyszłych liderów.

W kolejnej części sesji odbyła się dyskusja z młodymi reprezentantami stowarzyszeń bibliotekarskich. Wzięli w nich udział: Oksana Boiarynova (Ukraina), Magdalena Gomułka (Polska), Jonathan Hernández Pérez (Meksyk) oraz Christine Honold (Niemcy). Moderatorka sesji, Loida Garcia-Febo, zapytała o ich definicję przywództwa i czy jest ono ważne w bibliotekach, w jaki sposób stowarzyszenia mogą pomóc rozwijać umiejętności lidarskie i różnorodność w zawodzie.

„Sesja Empowering Library Leaders and Diversity Worldwide” pokazała, że kształtowanie liderów w stowarzyszeniach bibliotekarskich jest ważne. Te działania mają obejmować nie tylko młodych pracowników, ale także i tych z większym stażem, którzy chcieliby rozwinąć umiejętności przywódcze. Działanie to pomoże zapewnić różnorodność. Projekty lidarskie stowarzyszeń opierają się głównie na kilkumiesięcznych okresach współpracy mentorskiej z uczestnikami. Sekcja MLA planuje przygotowanie publikacji podsumowującej badany temat.

Podczas ceremonii zamknięcia 87. Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji IFLA w Dublinie ogłoszono miejsce i daty kolejnego kongresu. Wydarzenie odbędzie się 21-25 sierpnia 2023 r. w Rotterdamie (Holandia) a motto brzmi następująco: „Let’s Work Together, Let’s Library”.

Magdalena Gomułka
Biblioteka Śląska

Tekst wpłynął do Redakcji 14 października 2022 r.